

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 09.01.2015
Vår ref.: 2014/11328
Arkivnr.: 542.0

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep.
0032 OSLO

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Høringsuttalelse - melding til Stortinget om vekst i norsk laks og ørretoppdrett

Vi viser til høringsnotat fra Nærings- og Fiskeridepartementet (NFD) datert 7.11.2014 om melding til Stortinget om vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett. Høringsnotatet presenterer tre ulike alternativer for vekst i fiskeoppdrettsnæringen:

- 1) fortsatt tildelingsrunder
- 2) jevn årlig vekstrate
- 3) handlingsregler for justering av kapasitet

Fylkesmannen i Rogaland er tilfreds med at departementet er tydelige på at dagens produksjonsform i oppdrettsnæringen innebærer at eventuell vekst må skje på naturens premisser og at miljømessig bærekraft anses som den viktigste forutsetningen for videre vekst i næringen. Vi støtter også departementets ønske om konkretisering av miljømål og indikatorer for næringens miljøpåvirkning.

Miljømessig bærekraft i oppdrettsnæringen må etter vårt syn vurderes ut fra en rekke forhold og vi vil i denne sammenhengen vise til regjeringens "*Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring*" hvor de mest relevante områdene ble identifisert. Vi viser også til at Riksrevisjonen konkluderte i sin rapport fra 2011/2012 med at veksten i havbruksnæringen så langt ikke har vært i tråd med Stortingets forutsetninger om miljømessig bærekraftig vekst.

Alternativ 1 - Fortsatt tildelingsrunder med objektive kriterier fastsatt fra gang til gang

Dette er dagens situasjon og vi kommenterer ikke dette alternativet utover det forhold at dagens ordning i liten grad har klart å nedjustere produksjonen i områder hvor miljøbelastningen har vært for stor. Hardangerfjorden er et eksempel på dette.

Alternativ 2 - Jevn årlig vekstrate

Vi kan ikke se at denne løsningen vil gi et bedre utgangspunkt for å løse miljøutfordringene i næringen. Også i dette alternativet må veksten reguleres ut fra kriterier for bærekraft. Løsningen kan derfor se ut til bare å gi en tilsynelatende økt forutsigbarhet for næringen. Vi fraråder derfor dette alternativet.

Alternativ 3 - Handlingsregler for justering av kapasitet

Høringsnotatet fokuserer mest på dette alternativet da det utgjør den største endringen i forhold til dagens system. Fylkesmannen i Rogaland mener at mekanismene i dette alternativet har størst potensiale for å gi bedre bærekraft i næringen innen rimelig tid. Likevel anser vi løsningen som uferdig og med åpenbare svakheter. Det er flere uavklarte forhold som gjør det vanskelig å gi konkrete innspill til deler av høringsnotatet.

Vi mener det er en stor styrke ved alternativ 3 at handlingsreglene skal ha mekanismer for både økning og reduksjon av produksjon i næringen avhengig av måloppnåelse i de aktuelle områdene. Vi støtter også forslaget om å følge opp Arealutvalgets forslag om produksjonsområder og utsettsoner. Vi anbefaler at disse sonene blir tilstrekkelig store til at de har tiltenkt funksjon med hensyn på sykdomskontroll og at avgrensningen fastsettes på faglig grunnlag.

En svakhet med alternativ 3 er at viktige miljøpåvirkninger som rømming og sykdom ikke er inkludert, samt at områdeavgrensningen ikke er avklart. Ulike miljøpåvirkninger vil nødvendigvis måtte løses innenfor ulike geografiske områder. Dette kan bli en utfordring for et system med handlingsregler og indikatorer for større områder. Videre vekst med dagens produksjonsform vil sannsynligvis medføre at det stadig vil dukke opp nye miljøutfordringer som må implementeres i handlingsreglene. Dette vil på sikt svekke den ønskede forutsigbarheten for næringen.

Forurensning og utslipp som indikator for handlingsregel

Høringsnotatet foreslår forurensning og utslipp som egnet indikator for handlingsregel. Det er imidlertid ikke gitt nærmere beskrivelse av en slik indikator, noe som gjør det vanskelig å gi konkrete innspill eller vurderinger av forslaget. Vi er i utgangspunktet positive til forslaget om en utslippindikator. Vi ser likevel at det kan bli utfordrende å finne en geografisk avgrensning av produksjonsområder og utsettsoner som er hensiktsmessig med hensyn til regulering av samlet forurensning/utslipp samtidig som de skal ivareta andre miljøindikatorer/miljømål som vil være naturlig å regulere ut fra en annen geografisk avgrensning. Vi forutsetter at en eventuell utslippindikator bygger på vannforskriftens krav og klassifikasjonssystem.

Lus og utslipp som indikator for handlingsregel

Fylkesmannen i Rogaland mener at lakselus både er en egnet og nødvendig indikator i en eventuell handlingsregel for vekst i oppdrettsnæringen. Vi vil understreke viktigheten av at hensynet til lusebelastning på sjøørret vektlegges på lik linje med villaks slik departementet selv har uttalt i høringsdokumentet. Vi mener imidlertid at det foreslåtte systemet må endres da det kan føre til en forverring av situasjonen for villaks og sjøørret. I det foreslåtte systemet med grønt, gult og rødt lys, mener vi alle produksjonsområder kan ende opp med gult lys (beregnet ekstra dødelighet på ville anadrome laksefisk på mellom 10 -30 % på grunn av lakseluspåvirkning). Dette kan bety at en tar bort det høstbare overskuddet i enkelte bestander, spesielt i år med lav sjøoverlevelse. Vi mener at områder med gult derfor også må medføre tiltak som kan bety kapasitetsjustering.

Rømming som indikator for handlingsregel

Fylkesmannen i Rogaland mener at rømt oppdrettsfisk er en miljøindikator som nødvendigvis må inngå i handlingsregelen for kapasitetsjustering i oppdrettsnæringen. Vi mener at det ikke er grunnlag for å si at det ikke er sammenheng mellom størrelse på produksjon av laks og mengde rømt fisk. For større områder så mener vi det er rimelig å anta at antall fisk som rømmer vil henge sammen med antall fisk i merdene, men nivået vil være påvirket av hvilke tiltak som settes inn. Selv om det ikke er slik at rømt fisk alltid svømmer opp i nærmeste elv, så mener vi likevel at det er dokumentasjon som tilsier at det er sammenheng mellom rømningssted og hvor kjønnsmoden fisk vandrer opp. Vi anbefaler derfor at rømt fisk inkluderes som en indikator for handlingsregelen.

Ta gjerne kontakt om dere ønsker noe av våre synspunkt klargjort eller utdypet.

Med hilsen

May Britt Jensen
fylkesmiljøvernssjef

Stig Sandring
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Stig Sandring
Saksbehandler telefon: 51568931
E-post: fmrossa@fylkesmannen.no